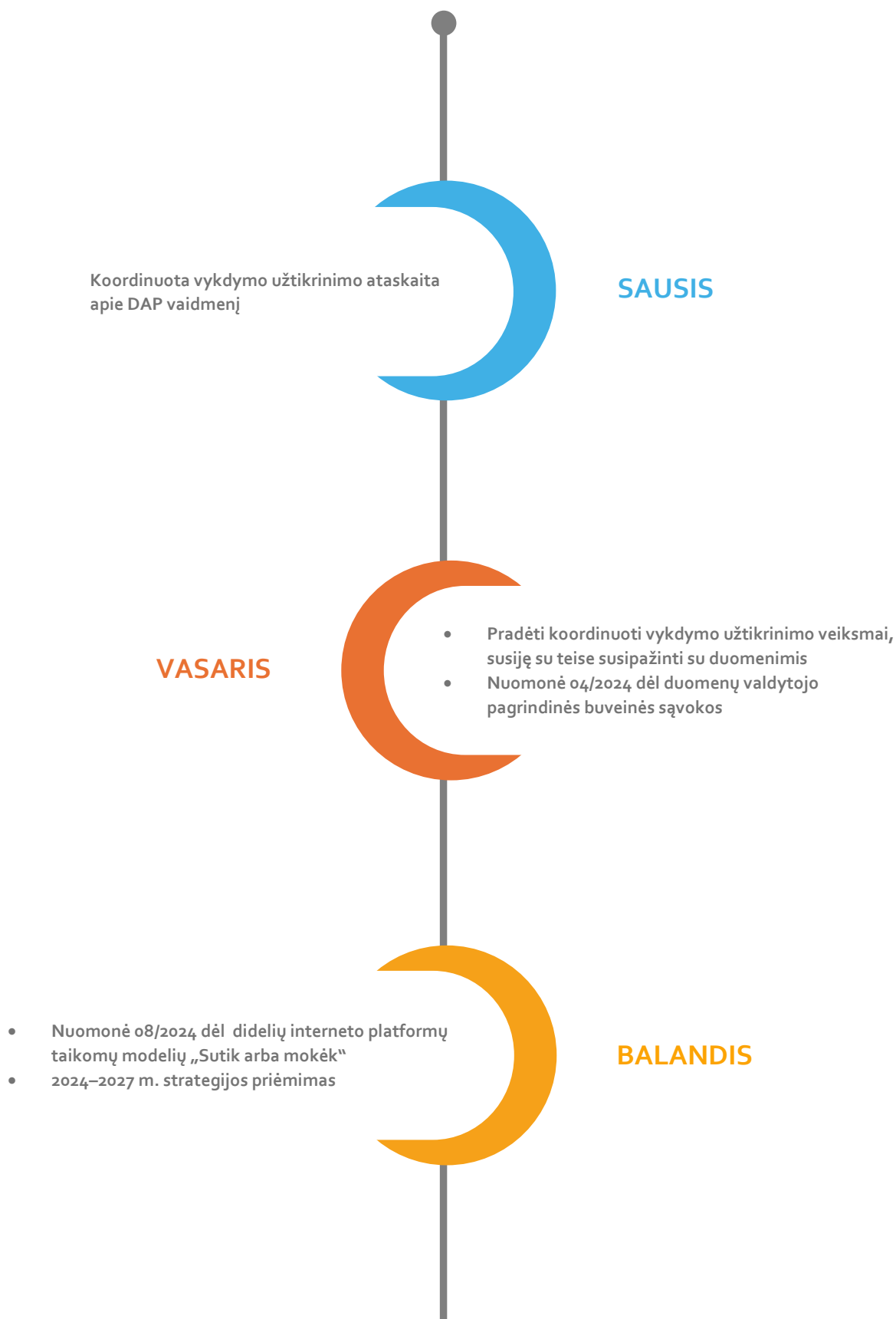

SANTRAUKA 2024

ASMENS DUOMENŲ APSAUGA BESIKEIČIANČIOJE APLINKOJE

SVARBIAUSI ĮVYKIAI 2024 m.

GEGUŽĖ

Nuomonė 11/2024 dėl veido atpažinimo technologijų naudojimo siekiant supaprastinti oro uosto keleivių srautus

Naujo EDAV pirmininko pavaduotojo rinkimai
Zdravko Vukić

BIRŽELIS

SPALIS

- Gairės dėl teisėtų interesų ir pirmasis EDAV susitikimas su šalių, priėmusių sprendimą dėl tinkamumo, duomenų apsaugos institucijomis
- Nuomonė 22/2024 dėl tam tikrų pareigų, atsirandančių dėl pasitikėjimo duomenų tvarkytoju (-ais) ir pagalbinio (-iais) duomenų tvarkytoju (-ais)

Suinteresuotųjų šalių renginiai, susiję su DI modeliais ir modeliu „Sutik arba mokėk“

LAPKRITIS

ĮŽANGA

2024 m. EDAV dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą saugoti asmenų pagrindines teises į privatumą ir duomenų apsaugą sparčiai kintančioje skaitmeninėje aplinkoje. Vienas iš pagrindinių etapų buvo naujos EDAV 2024–2027 m. strategijos, kurioje nustatyti Valdybos prioritetai, susiję su vykdymo užtikrinimo stiprinimu, atitikties reikalavimams skatinimu ir kylančių technologinių iššūkių sprendimu. Strategija grindžiama keturiais strateginiais ramsčiais: veiksmingu duomenų apsaugos užtikrinimu, reikalavimų laikymusi, bendradarbiavimo stiprinimu ir duomenų apsaugą skatinimu skaitmeniniame amžiuje.

Europos duomenų apsaugos valdyba (EDAV) toliau atliko pagrindinį vaidmenį teikdama gaires ir teises konsultacijas, kad būtų užtikrintas nuoseklus Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) taikymas visoje Europos ekonominėje erdvėje (EEE). 2024 m. pagal BDAR 64 str. 2 dalį priimtų nuomonių skaičius gerokai išaugo, tai

rodo šios priemonės svarbą skatinant ankstyvą bendro pobūdžio klausimų suderinimą.

Siekdama padėti suprasti ir įgyvendinti duomenų apsaugos reikalavimus, EDAV dar labiau plėtė savo informavimo veiklą. 2023 m. paskelbtas Smulkiojo verslo duomenų apsaugos vadovas buvo paskelbtas 18 kalbų, o nauja gairių santraukų serija parengta siekiant padėti ne ekspertams suprasti pagrindines temas pagal BDAR.

Be to, Valdyba aktyviai prisidėjo prie tarpvalstybinio bendradarbiavimo reguliavimo srityje, bendradarbiaudama su ES ir tarptautiniais partneriais, įskaitant Europos Sąjungos dirbtinio intelekto biurą ir Skaitmeninių rinkų akto aukšto lygio grupę. Šios pastangos pabrėžia augantį Valdybos vaidmenį formuojant duomenų apsaugą vis labiau tarpusavyje susietoje reglamentavimo aplinkoje.

1. EDAV SEKRETORIATAS

2024 m. EDAV [sekretoriatas](#) gerokai padidino savo pajėgumus veiksmingai reaguoti į vis dinamiškesnę reglamentavimo aplinką, sustiprindamas savo pagrindinį vaidmenį užtikrinant teisę į duomenų apsaugą.

Sekretoriatas užtikrina visapusišką analitinę, administracinę ir logistinę paramą EDAV veiklai. Jis padeda rengti nuomones ir rekomendacinius dokumentus ir valdyti bylinėjimąsi, užtikrindamas tvirtą paramą visose EDAV operacijose.

Svarbi sritis buvo sekretoriato skaitmeninė transformacija ir vidaus informacinių sistemų tobulinimas. Vidaus rinkos informacinė sistema (IMI) išliko pagrindinė – per metus buvo palengvintos daugiau kaip 5 644 procedūros, t. y. gerokai daugiau nei ankstesniais metais. Siekiant pagerinti naudotojų patirtį, įdiegti nauji centralizuoti mokymo ištekliai ir mokomosios vaizdo medžiagos, supaprastinantys prieigą prie EDAV IT priemonių ir pagerinantys veiksmingą duomenų apsaugos institucijų (DAI) naudojimąsi jomis.

Sekretoriatas padėjo Valdybai reguliavimo srityje, glaudžiai bendradarbiaudamas su ES reguliavimo institucijomis, pavyzdžiui, Europos duomenų inovacijų valdyba ir Skaitmeninių rinkų akto (SRA) aukšto lygio grupe. Be to, išplėtus [CSC užduotis, padidėjo sekretoriato vaidmuo remiant Koordinuotos priežiūros komitetą](#), visų pirma rengiantis prižiūrėti ypatingos svarbos didelės apimties ES IT sistemas, įskaitant Vizų informacinę sistemą (VIS) ir Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemą (ETIAS).

Skaidrumas ir atskaitomybė ir toliau buvo pagrindiniai prioritetai, sekretoriatas išnagrinėjo 38 prašymus dėl galimybės visuomenei susipažinti su EDAV dokumentais. Be to, per metus sekretoriatas surengė daugiau kaip 530 posėdžių, o tai gerokai viršijo ankstesnių metų veiklą.

Aktyviai prisitaikydamas prie kintančių technologinių iššūkių ir reguliavimo pareigų, EDAV sekretoriatas padėjo veiksmingai užtikrinti BDAR vykdymą ir sustiprino bendradarbiavimo sistemą, skirtą duomenų privatumo teisėms apsaugoti visoje Europoje.

2. EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS VALDYBA – 2024 M. VEIKLA

2024 m. EDAV gerokai sustiprino savo pagrindinį vaidmenį užtikrindama nuoseklų duomenų apsaugos taisyklių aiškinimą ir vykdymo užtikrinimą visoje Europoje. 2024 m., atsižvelgdama į sparčią technologinę pažangą ir didėjantį skaitmeninį sudėtingumą, EDAV sprendė kylančius duomenų apsaugos iššūkius rengdama gaires ir užtikrindama nuoseklumą. Visus metus Valdyba priėmė pagrindines nuomones dėl nuoseklumo, išsamias bendrąsias gaires ir teikė pareiškimus dėl svarbių teisėkūros pokyčių. Šios priemonės prisidėjo prie nuoseklios reglamentavimo sistemos užtikrinimo, taip formuojant Europos duomenų apsaugos aplinką ir stiprinant pagrindines asmenų teises į privatumą ir duomenų apsaugą.

2.1 NUOMONĖS

Nuomonės dėl BDAR 64 str. 1 dalies

2024 m. EDAV paskelbė 20 nuomonių pagal BDAR 64 straipsnio 1 dalį, daugiausia susijusių su privalomų taisyklių įmonėms patvirtinimu, siekiant palengvinti sąlygos saugiam tarptautiniam duomenų perdavimui tarptautinėse įmonėse. Be to, Valdyba suteikė aiškumo pateikdama nuomones dėl sertifikavimo įstaigų akreditavimo reikalavimų projektų ir elgesio kodekso stebėsenos subjekty. Šios nuomonės padėjo užtikrinti vienodą BDAR standartų aiškinimą ir taikymą visose valstybėse narėse.

Nuomonės dėl BDAR 64 str. 2 dalies

2024 m. EDAV priėmė aštuonias nuomones dėl nuoseklumo pagal BDAR 64 str. 2 dalį. Toliau pateikiamos aktualiausios nuomonės:

- [nuomonėje 04/2024 dėl duomenų valdytojo pagrindinės buveinės Sąjungoje sąvokos pagal BDAR 4 straipsnio 16 punkto a papunktį](#) paaiškinti duomenų valdytojo pagrindinės buveinės ES nustatymo kriterijai. Šis paaiškinimas labai svarbus, kad duomenų apsaugos institucijos galėtų tiksliai ir

nuosekliai nustatyti jurisdikciją pagal BDAR 4 str. 16 punkto a papunktį;

- [nuomonėje 08/2024 dėl galiojančio sutikimo, duodamo pagal modelius „suteiktas arba mokėtas“, įdiegtus didelėse interneto platformose apibrėžiami esminiai reikalavimai siekiant užtikrinti, kad naudotojų duotas sutikimas išliktų iš tiesų savanoriškas](#) ir pagrįstas informacija, taip apsaugant asmens savarankiškumą ir pasirinkimą;
- [nuomonėje 11/2024 dėl veido atpažinimo sistemos naudojimo siekiant racionalizuoti oro uosto keleivių srautą \(suderinamumas su BDAR 5 str. 1 dalies e ir f punktais, 25 ir 32 str.\) akcentuoti kritiniai atitikties aspektai](#), pavyzdžiui, skaidrumo įsipareigojimai, proporcingumo vertinimai ir griežtos apsaugos priemonės, reikalingos apsaugoti jautrius biometrinius duomenis ir keleivių privatumo teises;
- [nuomonėje 22/2024 dėl tam tikrų pareigų, atsirandančių dėl pasitikėjimo duomenų tvarkytoju \(-ais\) ir pagalbinio \(-iais\) duomenų tvarkytoju \(-ais\)](#) pateiktos gairės dėl sutartinių susitarimų, būtinų priežiūros mechanizmų ir priemonių, kuriomis užtikrinama atskaitomybė ir BDAR laikymasis visoje duomenų tvarkymo grandinėje;
- [nuomonėje 28/2024 dėl tam tikrų duomenų apsaugos aspektų, susijusių su asmens duomenų tvarkymu DI modelių kontekste](#), pabrėžta skaidrumo, patikimų paaiškinamumo mechanizmų ir nuolatinės priežiūros būtinybė siekiant sumažinti privatumo riziką ir užtikrinti duomenų subjektų teises.

2.2 BENDROSIOS GAIRĖS

2024 m. EDAV priėmė keturias gaires, iš kurių dvi buvo užbaigtos po 2023 m. inicijuotų viešų konsultacijų, kuriose numatyti svarbūs iššūkiai, skirti padėti organizacijoms užtikrinti ir išlaikyti BDAR laikymąsi. Visų pirma [BDAR 6 straipsnio 1 dalies f punktu grindžiamose Asmens duomenų tvarkymo gairėse 01/2024](#) pateikti išsamūs paaiškinimai, įskaitant praktinius pavyzdžius ir vertinimo metodikas, ir rekomenduojamos procedūrinės apsaugos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti teisėtų interesų ir duomenų subjektų teisių ir laisvių pusiausvyrą.

[Gairėse 02/2024 dėl BDAR 48 straipsnio](#) išsamiai aptartas tarpvalstybinis duomenų perdavimas pagal BDAR 48 str., išsamiai aprašytos būtinos apsaugos priemonės, vertinimai ir mechanizmai, kuriais siekiama užtikrinti, kad duomenų perdavimas atitiktų BDAR standartus, ypač daug dėmesio skiriant tarptautiniam duomenų perdavimui ir teisminiams bei administraciniais prašymams dėl prieigos prie duomenų. Gairėse organizacijoms pasiūlyta praktinių strateginių priemonių, kaip saugiai ir laikantis reikalavimų valdyti sudėtingus tarptautinius duomenų srautus.

Be to, po viešų konsultacijų EDAV priėmė dvi papildomas gaires, kuriomis sustiprino savo įsipareigojimą užtikrinti skaidrumą ir suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą. Šis įtraukus požiūris padidino rekomendacinių dokumentų taikomumą ir praktiškumą, sudarydamas palankesnes sąlygas visų dydžių įmonėms laikytis reikalavimų.

2.3 PAREIŠKIMAS DĖL TEISĖKŪROS PLĖTROS

2024 m. EDAV prisidėjo prie teisėkūros proceso pateikdama šešis pareiškimus:

- [pareiškime Nr. 1/2024 dėl teisėkūros pokyčių, susijusių su pasiūlymu dėl reglamento, kuriuo nustatomos seksualinės prievartos prieš vaikus prevencijos ir kovos su ja taisyklės](#), aptartas Europos Komisijos siūlomas reglamentas šiuo itin svarbiu klausimu. Pripažindama, kad svarbu kovoti su tokiais nusikaltimais, Valdyba pabrėžė, kad bet kokios priemonės turi visapusiškai atitikti pagrindines teises, visų pirma teisę į privatumą ir duomenų apsaugą. Pareiškime išreikštas susirūpinimas dėl galimo bendro ir nediferencijuoto privačios informacijos stebėjimo ir raginama užtikrinti proporcingumą ir tikslumą;
- [pareiškime Nr. 2/2024 dėl prieigos prie finansinių duomenų ir mokėjimų dokumentų rinkinio pabrėžta](#), kad sparčiai besivystančiame finansinių technologijų sektoriuje itin svarbu nustatyti visapusiškus duomenų apsaugos mechanizmus, kuriais būtų užtikrintas vartotojų pasitikėjimas ir saugumas;
- [pareiškime Nr. 3/2024 dėl duomenų apsaugos institucijų vaidmens Dirbtinio intelekto akto](#)

[sistemoje](#) pasisakoma už aiškų pareigų apibrėžimą, veiksmingus priežiūros įgaliojimus ir tinkamus išteklius siekiant užtikrinti, kad DAI galėtų tvirtai laikytis duomenų apsaugos standartų didėjant dirbtinio intelekto naudojimui;

- [pareiškime Nr. 4/2024 dėl naujausių teisėkūros pokyčių, susijusių su reglamento, kuriuo nustatomos papildomos BDAR vykdymo užtikrinimo procedūrinės taisyklės, projektu](#), rekomenduotos supaprastintos procedūros ir aiškos gairės, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos greitai, veiksmingai ir nuosekliai imtis veiksmų nagrinėjant tarpvalstybinius atvejus, taip užtikrinant didesnę asmenų teisių apsaugą;
- [pareiškimu Nr. 5/2024 dėl Aukšto lygio grupės rekomendacijų dėl prieigos prie duomenų siekiant veiksmingos teisėsaugos](#) pabrėžta būtinybė suderinti sustiprintus dalijimosi duomenimis pajėgumus su griežtomis apsaugos priemonėmis, kad būtų išlaikytos pagrindinės privatumo apsaugos priemonės;
- [pareiškimu Nr. 6/2024 „Antroji Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taikymo ataskaita. Tarpvalstybinio reglamentavimo nuoseklumo ir bendradarbiavimo skatinimas“](#) atsakyta į antrąją Europos Komisijos ataskaitą dėl BDAR įgyvendinimo, pripažįstant teigiamą pažangą ir kartu pabrėžiant sritis, kurias reikia toliau tobulinti.

2.4 KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOMIS ŠALIMIS

2024 m. EDAV toliau aktyviai bendradarbiavo su suinteresuotaisiais subjektais, kad padidintų savo gairių skaidrumą, aiškumą ir veiksmingumą. Įsipareigojusi užtikrinti, kad gairės išliktų aktualios ir praktiškai taikytinos, EDAV visus metus vykdė tikslines konsultacijas.

Septintus metus iš eilės EDAV atliko metinę suinteresuotųjų subjektų apklausą pagal BDAR 71 str. 2 dalį, rinkdama grįžtamąją informaciją apie praktinį savo gairių įgyvendinimą. Pagrindinės suinteresuotosios šalys, įskaitant duomenų apsaugos ir privatumo ekspertus iš akademinės bendruomenės, verslo ir nevyriausybinių

organizacijų atstovus, aktyviai teikė įžvalgas dėl gairių veiksmingumo ir tinkamumo naudoti. Respondentai vertino gairių aiškumą ir praktinį taikymą, pabrėždami jų svarbą supaprastinant atitikties užtikrinimo užduotis.

Be to, 2024 m. EDAV surengė kelis specialius suinteresuotųjų subjektų renginius, kuriais siekiama skatinti atvirą reguliavimo institucijų, verslo atstovų, pilietinės visuomenės organizacijų ir akademinių institucijų dialogą ir tarpusavio supratimą. Šios interaktyvios sesijos suteikė suinteresuotiesiems subjektams galimybę dalytis patirtimi, aptarti iššūkius ir pasiūlyti reglamentavimo sistemos patobulinimų.

Suinteresuotųjų šalių atsiliepimai parodė, kad, siekiant geriau paaiškinti sudėtingas technines sąvokas, reikia papildomų praktinių išteklių, pavyzdžiui, vaizdinių priemonių, interaktyvios medžiagos ir aiškinamojo turinio.

Siekdama patenkinti šį poreikį, EDAV pradėjo naują iniciatyvą, kuria siekiama kartu su gairėmis pateikti glaustas informacijos suvestines, kuriomis siekiama patenkinti suinteresuotųjų subjektų poreikius supaprastinant ir paaiškinant pagrindines sąvokas.

Konsultacijos su suinteresuotomis šalimis reikšmingai formavo EDAV iniciatyvas, didindamos Valdybos skaidrumą, atskaitomybę ir gebėjimą reaguoti.

2.5 EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS VALDYBOS ATSTOVAVIMAS PASAULYJE

2024 m. EDAV dalyvavo svarbiuose tarptautiniuose forumuose, skatindama strateginį bendradarbiavimą ir sprendama esminius duomenų apsaugos ir privatumo klausimus. EDAV pirmininkavimas per metus prisidėjo prie 34 aukšto lygio pasisakymų.

3. BENDRADARBIAVIMAS ĮGYVENDINIMO SRITYJE

2024 m. nacionalinės duomenų apsaugos institucijos (DAI) toliau atliko labai svarbų vaidmenį apsaugant asmenų duomenų apsaugos teises ir užtikrinant nuoseklų ir veiksmingą BDAR vykdymo užtikrinimą visoje Europoje. EDAV sudarė palankesnes sąlygas koordinuotiems

veiksmams ir teikė tikslingą paramą bendradarbiavimui vykdymo užtikrinimo srityje.

3.1 EDAV VEIKLA UŽTIKRINANT BDAR ĮGYVENDINIMĄ

EDAV, siekdama stiprinti DAI bendradarbiavimą, įgyvendino tikslingas iniciatyvas, pradėdama trečiuosius koordinuotus vykdymo užtikrinimo veiksmus, skirtus prieigos prie duomenų teisei – pagrindinei atitikties sričiai, kurią bendrai nustatė DAI.

Be to, Ekspertų paramos grupė (SPE) sustiprino DAI vykdymo užtikrinimo pajėgumus, teikdama specializuotas žinias ir vykdydama bendradarbiavimo projektus, visų pirma susijusius su sudėtingomis ir naujomis temomis, pavyzdžiui, dirbtiniu intelektu, sutikimo mechanizmais skaitmeninėse platformose ir veido atpažinimo technologijomis.

2024 m. EDAV pasirašė bendradarbiavimo memorandumą su PEReN – tarpžinybiniu biuru, veikiančiu pagal bendrą Prancūzijos ekonomikos, kultūros ir skaitmeninių technologijų ministrų įgaliojimą. Šis susitarimas yra svarbus žingsnis stiprinant techninį bendradarbiavimą siekiant spręsti kylančias duomenų apsaugos problemas visoje Europoje. Be to, buvo įsteigta ChatGPT darbo grupė. Darbo grupė atsirado siekiant užpildyti spragas, užtikrinti nuoseklų BDAR taikymą ir šalinti rizikas, susijusias su „ChatGPT“ duomenų tvarkymo veikla.

3.2 BENDRADARBIAVIMAS PAGAL BDAR

DAI toliau veiksmingai bendradarbiavo per IMI sistemą, 2024 m. iš viso pradėtos 982 procedūros, susijusios su vieno langelio principu veikiančia sistema (BDAR 6o str.), iš kurių 485 buvo galutiniai sprendimai. Šis bendradarbiavimu grindžiamas požiūris supaprastino sudėtingų bylų sprendimą, skatino reglamentavimo nuoseklumą ir užtikrino tvirta asmens teisių apsaugą visoje Europoje.

3.3 PRIVALOMIEJI SPRENDIMAI

Atsižvelgdama į geresnį duomenų apsaugos institucijų bendradarbiavimą ir tvirtesnį sutarimo siekimą, 2024 m. EDAV nepriėmė jokių privalomų sprendimų pagal BDAR 65 ir 66 str. Tai, kad tokių sprendimų nėra, rodo tarpvalstybinio bendradarbiavimo nacionaliniu lygmeniu veiksmingumą.

3.4 ATVEJŲ SANTRAUKA

2024 m. EDAV, įgyvendindama savo SPE iniciatyvą, užsakė trečią teminę bylų dėl teisės susipažinti su duomenimis santrauką. Bylų santraukos – tai sprendimų, priimtų pagal vieno langelio procedūrą tam tikra tema, apžvalgos. Šių suvestinių tikslas – suteikti DAI ir plačiajai visuomenei, įskaitant privatumo srities specialistus, galimybę susipažinti su sprendimais, kuriuos DAI priima pagal tarpvalstybinio bendradarbiavimo procedūras.

3.5 NACIONALINĖS BYLOS

Visus metus DAI aktyviai naudojo savo įgaliojimąis imtis taisomųjų veiksmų, kad užtikrintų BDAR laikymąsi įvairiuose valstybių narių sektoriuose. DAI vykdė tyrimus, taikė duomenų tvarkymo apribojimus, draudimus ir skyrė dideles pinigines sankcijas už didelius BDAR pažeidimus. Šiais nacionaliniais vykdymo užtikrinimo veiksmais, išsamiai aprašytais metinėje ataskaitoje, pabrėžiamas tvirtas duomenų apsaugos institucijų įsipareigojimas apsaugoti pagrindines duomenų apsaugos teises ir skatinti jų laikytis visoje Europoje.

2024 m. visos DAI skyrė daugiau kaip 1,2 mlrd. EUR baudų. Išsamus 2024 m. skirtų baudų paskirstymas pateikiamas metinės ataskaitos 3 skyriuje, taip pat pateikiamas nebaigtinis nacionalinių vykdymo užtikrinimo veiksmų sąrašas.

KONTAKTINIAI DUOMENYS

Pašto adresas

Rue Wiertz 60, B-1047 Briuselio

Biuro adresas

Rue Montoyer 30, B-1000 Briuselis